

ISSN 1652-7224 :: Publicerad den 12 december 2008

Utskriftsvänlig pdf-fil

[Läs mer om fotboll på idrottsforum.org](http://idrottsforum.org)[Läs mer om idrott och genus på idrottsforum.org](http://idrottsforum.org)

Kvinnofotbollen upplever nog något av en högkonjunktur i dessa tider – om uttrycket tillåts. Sådant märks till exempel i bokutgivning, där Meyer & Meyer Sport för närvarande i två volymer publicerar papers från en konferens som hölls i England 2005 i samband med Europamästerskapet. Berg publicerar en ny bok av Jean Williams, *A Beautiful Game: International Perspectives on Women's Football*. Och Kent Widding Persson, hudvårdsmiljonären som tog det ansvar för Malmös elitfotbollskvinnor som gubbarna i Malmö FF stötte från sig, har lanserat *World Village of Women Sport*, en gigantisk satsning på kvinnors sport som nog, i sanningens namn, till stor del kommer att handla om fotboll. Kvinnornas UEFA-cup väcker större och större intresse, kvinnofotbollen tar alltmer för sig på sportsidorna och i TV-sändningar. Vi talar här om en långsam process, som fortfarande har långt kvar, men som nu har blivit självgående. Snöbollen är i rullning. Hans Bolling, som intresserar sig mycket för "fotboll", fick Jean Williams bok om kvinnors fotboll. Och i det lotteri som det är att få en bok från forumet var detta en uppenbar nitlott – boken, som i och för sig inte saknar poänger, är behäftad med en rad avgörande svagheter. Och försedd med FIFA-loggan på omslaget...

Ostrukturerat om kvinnofotboll

Hans Bolling

Historiska institutionen, Stockholms universitet

*Jean Williams***A Beautiful Game: International Perspectives on Women's Football**
212 sidor, hft., ill.

Oxford: Berg Publishers 2007

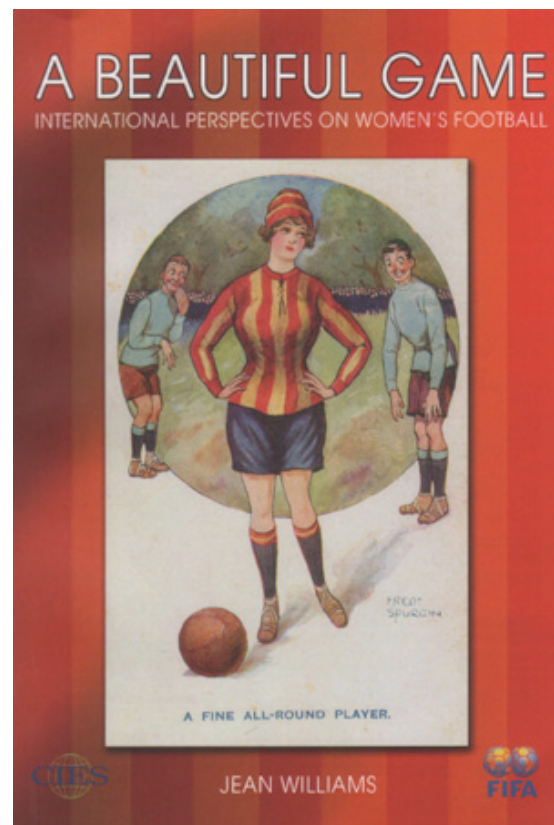
ISBN 978-1-84520-675-8

Jag blir alltid en smula misstänksam när jag får en bok i min hand som pryds med den maktbärande organisationens logotyp. Kan det verkligen vara en seriös bok? Jean Williams *A Beautiful Game*.

International Perspectives on Women's Football är en sådan bok, den pryds nämligen av FIFA:s logotyp på såväl fram- som baksida. Forskningen är också bekostad av FIFA och utförd vid FIFA:s forskningsenhet, the International Centre for Sports Studies i Neuchâtel vars logotyp även den pryder bokens fram- och baksida. Min inledande skepsis minskade dock något när jag fick se att Matthew Taylor, vars *The Leaguers* jag uppskattar mycket, hyllade boken som en framtida kanon när det gäller damfotboll.

A Beautiful Game är en bok som har som ambition att sätta in damfotboll i både ett samhälleligt och ett historiskt sammanhang. Den tes som Williams

driver genom hela boken är att herrfotbollens maktthavare, mycket motvilligt, började intressera sig för damfotboll på grund av att de fruktade att fotbollsspelande kvinnor skulle falla i händerna på kommersiella entreprenörer, något som kunde hota [herr]fotbollens ställning och skapa splittring i fotbollsfamiljen. Det hela tiden ökande intresset för fotboll innebar att det blev viktigt att kontrollera damfotbollen, vilket skett genom vad Williams benämner "negativ

integration". Williams lyfter fram fyra orsaker till att det är relevant att tala om negativ integration och jag har inga problem med att acceptera dem. Den första är att nationella och internationella federationer motarbetade kvinnors fotbollsspelande under en lång rad av år. Den andra att kvinnors gradvisa tillträde till fotbollssenen under de senaste decennierna baserats efter premissen "lika men olika". Den tredje är att kvinnors fotbollsspelande fortfarande ses som något annat än riktig fotboll, vilket framgår av användandet av termerna fotboll och damfotboll. Den fjärde är att FIFA inte är en helt och fullt demokratisk och genomskinlig organisation, vilket gjort det mycket svårt för kvinnor att etablera sig på några inflytelserika poster.

I *A Beautiful Game* uppmärksammas damfotbollen i fyra länder genom separata fallstudier. De länder som uppmärksammas är USA, Kina, England och Australien. Redan här börjar det dock gå snett. I en bok som har som ambition att ge internationella perspektiv på damfotbollens historia förväntar man sig att författaren ska reflektera en smula över damfotboll som internationellt fenomen. Så är inte fallet i *A Beautiful Game*, vi får inte ens veta varför just USA, Kina, England och Australien valts ut som studieobjekt. Det finns ingen motivering av urvalet och varför det europeiska fastlandet, Sydamerika och Afrika valts bort. Det kan näppeligen bero på att fotboll i Tyskland, Norge, Italien eller Danmark påminner om det engelska fallet eller att en studie av Brasilien eller Nigeria skulle tillföra mindre än studien av till exempel Australien. Med tanke på att det endast finns engelskspråkiga titlar i litteraturlistan så är dock bristande språkkunskaper hos författaren en trolig orsak till att just dessa länder finns representerade.

Williams inleder varje kapitel med att uppmärksamma viktiga fotbollsmatcher som nyligen spelats i respektive land och relationen mellan FIFA och damfotbollen i sagda land, varpå hon diskuterar damfotbollens historia i landet och sedan avslutar genom att lyfta fram de teman som hon tycker är intressanta. Undersökningarna bygger främst på material som finns i FIFA:s arkiv, vilket gör att undersökningarna ibland tenderar att likna genomgångar av policydokument och inte empiriska undersökningar. Bland de teman som uppmärksammas finns tillgång till faciliteter, avsaknad av resurser, träning, sponsorer, talangidentifikation, tränare, professionalisering och media. Det går alltså inte att klaga på uppslagsrikedomen i boken men de teman som uppmärksammas tas inte upp systematiskt i varje delstudie, vilket innebär att analyserna av respektive fallstudie inte blir jämförbara. Inte heller uppläggen av de olika studierna är helt identiska.

Boken är tyvärr behäftad med en mängd svagheter. Den viktigaste torde vara den närmast totala avsaknaden av tydlig struktur. Det finns inte några underrubriker, inga sammanhållna presentationer av viktiga händelser, och författaren blandar ett kronologiskt framställningssätt med tematiska analyser på ett sätt som gör att det är svårt att hänga med för andra än de riktigt insatta. Detta innebär också att det inte går att jämföra de olika fallstudierna på ett tillfredsställande sätt och författaren gör själv inga försök till komparation. Att de olika teman som tas upp inte behandlas på ett konsekvent sätt i samtliga kapitel gör också att det blir svårt att hålla reda på bokens resultat. Där till kommer att det är en studie som utger sig för att ge internationella perspektiv men aldrig gör det på allvar. Den tenderar också att klumpa ihop kvinnor till en homogen grupp och hela framställningen är dikotomisk, men vi får aldrig veta varför det bara är kvinnor och män som ställas mot varandra, det hade varit intressant med jämförelser med till exempel andra kvinnor som sysslar med så kallade manliga idrotter, till exempel ishockey och rugby.

Det är verkligen ett lotteri att recensera böcker åt idrottsforum.org, men vad man än får sig hemsänt så brukar det, oavsett om det är bra eller dåligt, vara intressant läsning. Det är alltså aldrig jobbigt att läsa de böcker som Kjell E. Eriksson sänder ut även om det ibland kan vara svårt att skriva något om dem utan att bli oförsämd. Jean Williams bok om damfotbollens historia utgör i detta sammanhang ett undantag. Att läsa *A Beautiful Game* var ingen lättsam uppgift. Men det berodde inte främst på att boken inte var speciellt bra utan på att det i bästa fall är ansträngande, men oftast bara irriterande, att läsa en bok med kapitel som är mellan 20 och 50 sidor långa men helt saknar underrubriker och tydlig struktur. Även om det skulle vara sant att sista kapitlet i James Joyces *Odysseus* består av en ända lång mening så kan det inte framhållas som stilideal, själv kom jag aldrig igenom första kapitlet av den och om det inte varit för att jag hade i uppgift att recensera *A Beautiful Game* så hade den rönt samma öde som *Odysseus*. När det gäller mitt exemplar av boken finns det också tecken som tyder på att någon försökt sig på den tidigare men inte ens kommit lika långt som jag gjorde med *Odysseus* – understrykningarna tog i all fall slut efter en och en halv sida!

Det finns en sak som jag är säker på efter att ha läst Jean Williams bok och det är att jag även fortsättningsvis kommer att muttra "jag är skeptisk", liksom doktor Dängroth, när jag får en bok som bär den makthavande organisationens logotyp i min hand.

 Köp boken från [Adlibris.se](https://adlibris.se)

 Kjøp boken fra [Capris.no](https://capris.no)

 Køb bogen fra [Adlibris.dk](https://adlibris.dk)

 Buy this book from [Amazon.co.uk](https://amazon.co.uk)

 Buy this book from [Amazon.com](https://amazon.com)